

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ
КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– АЛБАНИЯ –**

**Брюксел, 12 септември 2025 г.
(OR. en)**

AD 15/25

LIMITE

CONF-ALB 12

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– Клъстер 4 „Зелена програма и устойчива свързаност“

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

(изготвена въз основа на преговорната позиция на Албания AD 10/25 CONF-ALB 9)

Преговорен клъстер 4

„Зелена програма и устойчива свързаност“

Включващ глави 14 „Транспортна политика“, 15 „Енергетика“, 21 „Трансевропейски мрежи“, 27 „Околна среда и изменение на климата“

Настоящата позиция на Европейския съюз се базира на неговата основна позиция за Конференцията за присъединяване на Албания (AD 5/22 CONF-ALB 2) и се подчинява на залегналите в нея принципи за водене на преговори, и по-специално:

- становище, изразено от Албания или от ЕС по дадена преговорна глава, не предопределя по никакъв начин позицията, която може да бъде зета по други глави;
- договорености, дори и частични, постигнати в хода на преговорите по определени глави, не могат да се считат за окончателни, докато не се постигне цялостна договореност по всички глави;

както и на изискванията, посочени в точки 2, 3, 5, 10, 16, 23, 26, 31, 38, 45, 46, 47 и 48 от рамката за преговори.

ЕС насърчава Албания да продължи процеса на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното ефективно въвеждане и прилагане, както и като цяло да разработи още преди присъединяването политики и инструменти, които са възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в своята позиция AD 10/25 CONF-ALB 9 Албания приема достиженията на правото на ЕС по клъстер 4, които са в сила към 16 юни 2025 г., и декларира готовност да ги въведе до датата на своето присъединяване към Европейския съюз, с изключение на обхванатите от глава 27, за която е поискала преходни мерки в областта на качеството на въздуха, качеството на водите, управлението на отпадъците, химикалите и промишленото замърсяване и управление на риска.

Като цялостен отговор на искането на Албания за преходни мерки ЕС припомня основната си преговорна позиция, че преходните мерки имат изключителен характер, ограничени са по време и обхват и се придружават от план, в който ясно са определени етапите за прилагане на достиженията на правото на ЕС. Те не трябва да включват изменения на правилата или политиките на ЕС, да нарушават тяхното правилно функциониране или да водят до значително нарушаване на конкуренцията. ЕС взема под внимание, че като неразделна част от преговорната си позиция Албания планира да приеме специфични планове за изпълнение на директивите/регламентите, и подчертава, че това е предпоставка за по-нататъшната работа по преходните периоди, по-специално за да се предоставят актуални, подробни и предвидени в бюджета планове за постигане на съответствие със съответните директиви/регламенти. За да могат исканията да се разгледат по същество, ЕС подчертава, че е важно Албания да представи специфични планове за изпълнение на директивите/регламентите на ранен етап от преговорите и да включи в тях всички посочени по-долу елементи.

Представянето на тези специфични планове за изпълнение на директивите/регламентите не предопределя позицията на ЕС относно приемането на исканията на Албания за поисканите преходни периоди. Освен това ЕС отбелязва, че Албания ще докладва редовно за изпълнението на специфичните планове за изпълнение на директивите/регламентите.

1. Глава 14 „Транспортна политика“

ЕС отбелязва положените от Албания усилия за привеждане на законодателството ѝ в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **автомобилния транспорт** и изтъква, че е необходим допълнителен напредък.

ЕС отбелязва, че Албания трябва да постигне пълно съответствие с Директивата за евровинетките¹, Директивата за електронни системи за пътно таксуване², тарифите и мерките при кризи³, чистите превозни средства⁴, интелигентните транспортни системи⁵ и инфраструктурата за алтернативни горива⁶. Понастоящем законодателството на Албания е само частично приведено в съответствие със законодателството за допустимите маси и размери⁷. Въпреки че определенията са в съответствие с директивата, ключови елементи като изискванията за маса и дължина все още не са включени в националното законодателство.

¹ Директива 1999/62/ЕО.

² Директива (ЕС) 2019/520.

³ Регламент (ЕИО) № 4058/89 и Регламент (ЕО) № 3916/90.

⁴ Директива (ЕС) 2019/1161.

⁵ Директива (ЕС) 2010/40.

⁶ Регламент (ЕС) № 2023/1804.

⁷ Директива 96/53/ЕО.

ЕС изтъква необходимостта от по-нататъшно постигане на съответствие и от създаване на национални точки за достъп, както се изисква съгласно предходни достижения на правото в областта на интелигентните транспортни системи.

ЕС оценява положително усилията на Албания за пълно спазване на изискванията на достиженията на правото на ЕС относно управлението на безопасността на пътните инфраструктури. ЕС припомня, че в областта на отличителните знаци и пътната безопасност законодателството все още не е напълно приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС, включително с Директивата относно трансграничния обмен на информация относно пътнотранспортни нарушения, свързани с безопасността по пътищата⁸.

ЕС оценява положително постигането от Албания на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на обучението на водачи⁹ и приветства докладването от нея привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на свидетелствата за управление на превозни средства¹⁰. ЕС подчертава, че националното законодателство трябва да бъде приведено изцяло в съответствие с разпоредбите на ЕС относно размерите и масата на превозните средства¹¹. ЕС подчертава необходимостта от постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС относно автомобилните превозвачи¹² и достъпа до пазара на превози на товари¹³. ЕС изтъква значението на пълното прилагане на достиженията на правото на ЕС в областта на международния пътнически транспорт¹⁴, по-специално по отношение на новите разпоредби, въведени с пакета „Мобилност“ I.

ЕС отбелязва частичното постигане от Албания на съответствие със социалните разпоредби, включително времето за управление на превозно средство и периодите на почивка¹⁵, и приканва към по-нататъшни усилия за пълно прилагане. ЕС настойчиво приканва Албания да гарантира пълното прилагане на тахографите и да завърши прехода към интелигентната версия.

По отношение на **железопътния транспорт** ЕС приветства стъпките, предприети за разделяне на управлението на инфраструктурата и железопътните превози, което стои в основата на единното европейско железопътно пространство. ЕС настойчиво приканва към непрекъснато подобряване на безопасността на железопътния транспорт, институционалната рамка и стандартите за оперативна съвместимост, както и към по-тясно сътрудничество с Европейската железопътна агенция (ERA). ЕС изтъква също, че е необходимо Албания да постигне съответствие с Европейската железопътна мрежа за конкурентоспособен товарен превоз¹⁶ и да я прилага, като осигури по-голяма интеграция в транспортната мрежа на ЕС.

⁸ Директива (ЕС) 2015/413.

⁹ Директива (ЕС) 2022/2561.

¹⁰ Директива 2006/126/ЕО.

¹¹ Тъй като някои стойности за тежките превозни средства се различават от установените в приложение I към Директива 96/53/ЕО.

¹² Регламент (ЕО) № 1071/2009.

¹³ Регламент (ЕО) № 1072/2009.

¹⁴ Регламент (ЕО) № 1073/2009 и Регламент (ЕС) № 361/2014.

¹⁵ Регламент (ЕО) № 561/2006.

¹⁶ Директива 2012/34/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2016/2370, и съответните актове за изпълнение.

ЕС приканва Албания да постигне съответствие с **директивата за комбинирания транспорт**¹⁷, включително пълно съгласуване с прехода на ЕС към железопътен и воден транспорт.

ЕС приветства постигането от Албания на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **правата на пътниците** във въздушния транспорт и насърчава Албания да продължи с постигането на съответствие с правата на пътниците в автобусния, водния и железопътния транспорт¹⁸, включително разпоредбите на ЕС относно отговорността на превозвачите, както и по отношение на укрепването на правоприлагащите органи и техните надзорни дейности.

ЕС приветства постигнатия от Албания напредък в привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **въздухоплаването** по отношение на достъпа до пазара. ЕС приветства постигането от Албания на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на летищните такси и наземното обслужване. ЕС подчертава необходимостта Албания да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на безопасността на въздухоплаването, летищата, екипажите, безпилотните летателни апарати, информационната сигурност, услугите, изследването на управлението на въздушното движение в единното европейско небе (SESAR), функционирането на пазара, шума в околната среда, работното време, сигурността на въздухоплаването, както и докладването на събития и разследванията на авиационни произшествия и инциденти. Освен това ЕС отбелязва частичното постигане на съответствие от Албания в областта на сигурността на гражданското въздухоплаване и изтъква необходимостта от продължаване на усилията за привеждане в съответствие в тази област.

ЕС отбелязва частичното постигане от Албания на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **морския транспорт и морската сигурност** и насърчава по-нататъшното подобряване на правната ѝ рамка по отношение на улесняването на търговията, главно по отношение на оперативната съвместимост, докладването и техническите спецификации. ЕС изтъква необходимостта Албания да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на морските пристанища и морската безопасност, включително области като контрола на движението на корабите в Общността, изискванията за проектиране на танкерите и контрола на държавата на знамето. ЕС насърчава непрекъснати усилия за привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС за намаляване на въздействието върху околната среда и замърсяването, като същевременно се спазват изискванията на Международната морска организация (ИМО) и на Комитета по морската безопасност и предотвратяването на замърсяването от кораби.

¹⁷ Директива 92/106/ЕИО.

¹⁸ Регламент (ЕС) № 181/2011, Регламент (ЕС) № 1177/2010 и Регламент (ЕС) 2021/782.

ЕС приветства заличаването на Албания от „черния списък“ на Парижкия меморандум за разбирателство за държавния пристанищен контрол (Парижкия МР) и отбелязва настоящото ѝ включване в „сивия списък“. ЕС подчертава необходимостта Албания да ускори постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на държавния пристанищен контрол и я приканва да предприеме всички необходими мерки за присъединяване към Парижкия МР.

ЕС насърчава Албания да постигне пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС за повишаване на сигурността на пристанищата¹⁹ и Регламента за подобряване на сигурността на корабите и на пристанищните съоръжения²⁰, които надхвърлят международните задължителни мерки на Международния кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения на Международната морска организация.

ЕС отбелязва, че Албания няма плавателни **вътрешни водни пътища**, а само корабоплаване за отдых в езера, и че няма общи басейни с ЕС, въпреки че за езерата са сключени международни споразумения за транспорт със Северна Македония и Черна гора. ЕС подчертава необходимостта Албания да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на плавателните съдове, достъпа до пазара, работните места и уменията, и екологичните стандарти. Достиженията на правото на ЕС в областта на речните информационни системи са приложими за Албания само ако страната планира да интегрира езерата си в трансевропейските транспортни мрежи.

ЕС изтъква значението на интегрирането на екологичните съображения в транспортния сектор и приканва Албания да ги включи във фазата на прилагане на достиженията на правото на ЕС в областта на транспорта.

ЕС насърчава Албания да продължи **борбата с корупцията в областта на транспортната политика** чрез конкретни мерки за почтеност, отчетност и прозрачност, включително при обществените поръчки, лицензирането и издаването на разрешителни и инспекциите.

¹⁹ Директива (ЕО) 2005/65.

²⁰ Регламент (ЕО) № 725/2004.

2. Глава 15 „Енергетика“

По отношение на **хоризонталното законодателство в областта на енергетиката** ЕС приветства националния план на Албания в областта на енергетиката и климата (НПЕК) за периода 2021 – 2030 г. и приканва Албания да приключи прегледа и актуализирането му в съответствие с целите и препоръките на Енергийната общност за 2030 г. ЕС настоячиво приканва Албания да продължи да привежда националното си законодателство в съответствие с Регламента относно управлението²¹ и да постигне резултати в прилагането.

ЕС изтъква необходимостта от практическото прилагане на **целите за енергийна ефективност** на Енергийната общност до 2030 г. ЕС настоячиво приканва Албания да ускори привеждането в съответствие на законодателството и институциите си с достиженията на правото на ЕС в областта на енергийната ефективност, по-специално Директивата за енергийната ефективност (ДЕЕ)²² и Директивата относно енергийните характеристики на сградите (ДЕХС)²³, включително необходимите приложими санкции. ЕС приканва Албания да доразвие законодателството си чрез прилагане на дългосрочна стратегия за саниране и постигане на съответствие със стандартите за екопроектиране и за продуктите. ЕС оценява положително постигането на съответствие от Албания с достиженията на правото на ЕС в областта на енергийното етикетиране²⁴ — стъпка, която допринася за подобряване на енергийната ефективност.

ЕС приветства амбицията на Албания по отношение на целите в областта на **енергията от възобновяеми източници** и изтъква необходимостта от приключване на привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на възобновяемата енергия, особено по отношение на биогоривата. ЕС подчертава, че е важно да бъдат завършени достиженията на правото на ЕС, свързани с издаването на разрешения²⁵, за да се ускори внедряването на енергията от възобновяеми източници. ЕС приканва Албания да гарантира способността си да насърчава енергията от възобновяеми източници²⁶.

ЕС настоячиво приканва Албания да гарантира **сигурността на доставките** на газ, електроенергия и нефт, като поддържа достатъчни запаси и започне да формира такива запаси. По отношение на природния газ ЕС приканва Албания да приложи ключови разпоредби относно механизма за споделяне на тежестта и да завърши процедурите за сертифициране. Освен това ЕС приканва Албания, що се отнася до електроенергията, да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на готовността за справяне с рискове²⁷. ЕС изтъква значението на по-нататъшното привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на нефтените запаси²⁸.

²¹ Регламент (ЕС) № 2018/1999.

²² Директива (ЕС) 2018/2002.

²³ Директива 2010/31/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2018/844. Тази правна рамка беше отменена с Директива (ЕС) 2024/1275 (преработен текст).

²⁴ Регламент (ЕС) 2017/1369.

²⁵ Регламент (ЕС) № 2022/2577.

²⁶ Директива (ЕС) 2023/2413 за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО.

²⁷ Регламент (ЕС) № 2019/941.

²⁸ Директива 2009/119/ЕО на Съвета.

ЕС отбелязва напредъка на Албания по **пакета за интеграция в областта на електроенергията**²⁹ и настойчиво призовава за пълно привеждане в съответствие и прилагане. ЕС приветства обособяването и сертифицирането на оператора на преносни системи и изтъква предприетите стъпки за създаване на конкурентен пазар на електроенергия. ЕС настойчиво приканва Албания да постигне съответствие в областта на разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването (САСМ), насоките относно електроенергийното балансиране и предварителното разпределяне на преносна способност, насоките за експлоатация на системата и мрежовия кодекс относно извънредните ситуации, както и да въведе пазар в рамките на деня за по-нататъшно интегриране с регионалните електроенергийни системи и електроенергийните системи на ЕС.

ЕС отбелязва усилията на Албания за постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **вътрешния пазар на природен газ**³⁰ и настойчиво призовава за пълно прилагане, по-специално на модела „пълен REMIT“ и на изискванията на Агенцията на ЕС за сътрудничество между регулаторите на енергия³¹. ЕС изтъква, че правилата за пазара на природен газ продължават да се прилагат чрез правомощията на енергийния регулаторен орган.

ЕС отчита частичното постигане от Албания на съответствие с **достиженията на правото на Евратом** в областта на **ядрената и радиационната безопасност и гаранции**. ЕС приканва Албания да завърши своето законодателно, институционално и оперативно привеждане в съответствие с изискванията на Евратом. Това включва гарантиране, че цялото първично и вторично законодателство на Евратом, приложимо за всички държави – членки на ЕС, независимо дали произвеждат ядрена енергия, или не, е включено по подходящ начин в националното законодателство. Освен това ЕС насърчава Албания да увеличи усилията си за присъединяване към Европейската общност за ранен обмен на информация в случай на радиационна опасност (ECURIE) и Европейската платформа за обмен на радиологични данни (EURDEP). ЕС насърчава Албания да продължи **борбата с корупцията в областта на енергийната политика** чрез конкретни мерки за почтеност, отчетност и прозрачност, включително при обществените поръчки, лицензирането и издаването на разрешителни и инспекциите.

²⁹ Директива (ЕС) 2019/944, Регламент (ЕС) 2019/943, Регламент (ЕС) 2019/942 и Регламент (ЕС) 2019/941.

³⁰ Директива 2009/73/ЕО, включително кодексите за газопреносната мрежа, Регламент (ЕС) 2017/460, Регламент (ЕС) 2017/459, Регламент (ЕС) № 703/2015 и Регламент (ЕС) № 1227/2011.

³¹ Регламент (ЕС) 2019/942.

3. Глава 21 „Трансевропейски мрежи“

ЕС подчертава необходимостта Албания да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **трансевропейските енергийни мрежи (TEN-E)**. ЕС приканва Албания да установи дългосрочно планиране на инфраструктурата, да приложи необходимите стратегии, да проучи потенциала за възобновяеми енергийни източници в морето, за развитие на свързаните мрежи и за декарбонизация на промишлеността и транспорта, както и да оцени нуждите от инвестиции в инфраструктура, по-специално в преноса, съхранението и интелигентното усъвършенстване на електроенергийните мрежи. ЕС подчертава необходимостта Албания да подобри ефикасността и спазването на екологичните изисквания при издаването на разрешения за инфраструктура.

ЕС отбелязва частичното постигане на съответствие от Албания в областта на **трансевропейските транспортни мрежи (TEN-T)** и настойчиво приканва страната да постигне пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област и да ги прилага за всички видове транспорт. ЕС също така насочва вниманието на Албания към новия регламент за TEN-T³², който влезе в сила през 2024 г. ЕС изтъква, че е необходимо Албания да укрепя институционалната си рамка и административния си капацитет за развитие и мониторинг на TEN-T. ЕС също така настойчиво приканва Албания да разработи бъдещите приоритетни проекти за мрежата TEN-T и да продължи да напредва към завършването на проектите по европейския транспортен коридор Западни Балкани — Източно Средиземноморие.

ЕС насърчава Албания да продължи **борбата с корупцията в областта на трансевропейските транспортни мрежи** чрез конкретни мерки за почтеност, отчетност и прозрачност, включително при обществените поръчки, лицензирането и издаването на разрешителни и инспекциите.

4. Глава 27 „Околна среда и изменение на климата“

ЕС насърчава Албания да направи необходимото за интегрирането на изискванията за опазване на околната среда при определянето и прилагането на други секторни политики, както и за насърчаването на развитие с ефективно използване на ресурсите, ниски емисии и устойчивост на изменението на климата. ЕС изтъква също, че всички нови инвестиции следва вече да отразяват националното законодателство в областта на околната среда в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

³² Регламент (ЕС) 2024/1679.

ЕС отбелязва, че Албания има известен напредък в постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС, що се отнася до **хоризонталното законодателство в областта на околната среда**, което често се нарича „върховенство на закона в областта на околната среда“, но подчертава, че тя трябва да подобри значително привеждането в съответствие и прилагането на законодателството в този сектор. ЕС подчертава, че капацитетът за инспекции и правоприлагане следва да бъде укрепен, особено с цел по-ефективно предотвратяване и справяне с престъпленията срещу околната среда. ЕС отбелязва, че е необходимо по-нататъшно привеждане в съответствие по отношение на екологичните оценки на планове, програмите и проектите. ЕС настойчиво приканва Албания да осигури ефективно привеждане в съответствие с директивите за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)³³ и за стратегическата екологична оценка (СЕО)³⁴ и тяхното прилагане, като извърши всеобхватни оценки на въздействието, за да гарантира, че приемането на съответните публични планове и програми, както и одобряването на различни публични и частни проекти са в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на екологичните оценки, с ефективно участие на обществеността в изготвянето на проекти и планове, свързани с околната среда. За да се подкрепи това, Албания се насърчава да засили административния си капацитет и структури и да инвестира значителни ресурси.

ЕС отбелязва, че измененията на Закона за защитените територии (Закон № 21/2024) и разширяването на обхвата на законодателството от 2015 г. за стратегическите инвестиции са породили опасения, тъй като водят до мащабни инвестиции в туризма и промишлеността в защитените зони и сега позволяват дейности, които рискуват да компрометират ценностите на Албания в областта на екологията и биологичното разнообразие, включително потенциалните защитени зони по „Натура 2000“, в противоречие със стандартите на ЕС.

ЕС приветства ангажимента на Албания да приведе законодателството си в съответствие с Директивата за СЕО до 2026 г. и Директивата за ОВОС до 2027 г., както и намерението ѝ да приеме през 2027 г. план за действие, включващ изграждане на капацитет, пътна карта и мониторинг. ЕС взема под внимание и намерението на Албания до 2027 г. да гарантира, че всички инфраструктурни инвестиции и оценки на околната среда са изцяло в съответствие с достиженията на правото на ЕС и включват подходяща координация и оценка на въздействието.

³³ Директива 2011/92/ЕС, изменена с Директива 2014/52/ЕС.

³⁴ Директива 2001/42/ЕО.

ЕС отбелязва също напредъка на Албания в постигането на съответствие с достиженията на правото от Орхус, по-специално по отношение на достъпа до информация, участието на обществеността и достъпа до правосъдие, и настойчиво приканва страната да продължи тези усилия. ЕС подчертава необходимостта от допълнително внимание, за да се гарантира, че обществеността, включително организациите на гражданското общество, могат да оспорват плановете, и призовава Албания да предприеме бързи действия за справяне с тези проблеми, в съответствие с достиженията на правото от Орхус. ЕС отново подчертава, че е също толкова важно да се осигури достъп до националните съдилища за физически лица и НПО в съответствие с установените стандарти за достъп до правосъдие по екологични въпроси, включително, наред с другото, в областта на природата, качеството на въздуха и водния сектор, където няма изрични вторични законодателни разпоредби на ЕС, а само съдебна практика. Същевременно ЕС изразява загриженост, че на практика по-големите инфраструктурни инвестиционни проекти са били задвижени без подходящата прозрачност и процеси на консултации.

ЕС подчертава, че Албания е привела законодателството си в съответствие с Директивата за INSPIRE³⁵ и я приканва да продължи да развива своята инфраструктура за пространствени данни и да осигури наличието и достъпа до геопропространствени данни за околната среда. ЕС приветства и създаването на междуинституционална група за борба с престъпленията срещу околната среда и подчертава необходимостта Албания да постигне съответствие с Директивата относно престъпленията срещу околната среда³⁶. ЕС подчертава също, че Албания трябва да постигне съответствие с Директивата за екологичната отговорност³⁷. Освен това ЕС приканва Албания да участва активно в съществуващите мрежи на ЕС от еколози за правоприлагане в областта на околната среда (т.е. IMPEL, ENPE, EUFJE и EnviCrimeNet) и подчертава, че е важно да се укрепват капацитетът и устойчивостта на опити за неправомерно влияние на участниците по веригата на правоприлагане, като съдебната власт и инспекторатите по околната среда. ЕС отбелязва, че Албания се е възползвала от инициативите по програмата LIFE и е заинтересована в бъдеще да участва пълноценно в програмата. ЕС също подчертава колко е важно осигуряването на надеждно финансово планиране за бъдещото прилагане на достиженията на правото на ЕС.

³⁵ Директива 2007/2/ЕО за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE).

³⁶ Директива (ЕС) 2024/1203.

³⁷ Директива 2004/35/ЕО.

ЕС отбелязва, че Албания трябва да положи допълнителни усилия за постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **качеството на въздуха**, включително чрез разширяване и подобряване на системата за мониторинг на въздуха. ЕС насърчава Албания да продължи да полага усилия за постигане на съответствие и прилагане на достиженията на правото на ЕС в областта на качеството на въздуха, да укрепи съществуващата система за мониторинг и структурите, отговарящи за събирането и обработката на данни и за бъдещото докладване пред Комисията, да укрепи административния капацитет и да инвестира в необходимите човешки ресурси и оборудване. ЕС изтъква, че Албания трябва да продължи да полага усилия за по-нататъшно намаляване на замърсяването на въздуха. ЕС отбелязва плановете на Албания да актуализира своята стратегия и плана за управление на качеството на въздуха до 2026 г., да разшири мониторинга и да разработи моделиране до 2028 г., както и да осигури публичен достъп в реално време до данни за качеството на въздуха до 2027 г. Освен това ЕС насърчава Албания да ратифицира Протокола от Гьотеборг към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния преди присъединяването.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на член 13 и член 19 от Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа до 2036 г. или за период от 6 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. ЕС приканва Албания да преразгледа своето искане за член 19. ЕС счита, че ще бъде необходима по-подробна информация, за да може да вземе становище по искането за член 13, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) актуалното състояние на наличния капацитет за мониторинг;
- б) текущите нива на замърсителите;
- в) наличните инструменти за мониторинг на емисиите;
- г) график за прилагането на достиженията на правото на ЕС, включително постепенното въвеждане с цел спазване на пределно допустимите стойности.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на член 4 и приложение II към Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители до 2036 г. или за период от 6 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) актуалното състояние на емисиите в атмосферата и настоящите усилия за тяхното намаляване;
- б) трудностите, пред които е изправена страната при постигането на целите за намаляване на емисиите;
- в) наличните инструменти за мониторинг на емисиите;
- г) график за прилагането на достиженията на правото на ЕС, включително постепенното въвеждане на пределно допустимите стойности.

ЕС отбелязва добрата степен на постигане на съответствие от Албания по отношение на летливите органични компоненти (ЛОС) в боите и частичното постигане на съответствие по отношение на емисиите на ЛОС. ЕС настойчиво приканва Албания да прилага директивите и да задели подходящи финансови и човешки ресурси.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на член 3 от Директива 2009/126/ЕО относно Етап II на улавянето на бензиновите пари при зареждането на моторни превозни средства на бензиностанции и на член 3, параграф 1, член 4, параграф 1, член 5, параграф 1 и член 6, параграф 1 от Директива 94/63/ЕО от 20 декември 1994 г. относно ограничаването на емисиите на летливи органични съединения (ЛОС), изпускани при съхранението и превоза на бензини от терминали до бензиностанции, до 2036 г. или за период от 6 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на двете ѝ искания, свързани с достиженията на правото на ЕС в областта на летливите органични съединения. Въпреки това ЕС счита, че ще бъде необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави съответните подробни специфични планове за изпълнение на директивите, включващи:

- а) текущата ситуация и наличните технологии за летливите органични съединения;
- б) инвестициите, необходими за постигане на целите на ЕС;
- в) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС отбелязва, че Албания е постигнала само частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **управлението на отпадъците** и трябва да положи значителни усилия за постигане на напредък в този сектор, включително чрез оценки на въздействието, което оказват върху околната среда както генерирането на отпадъци, така и преработката им. ЕС отбелязва и частичното постигане от Албания на съответствие с Рамковата директива за отпадъците³⁸, Директивата относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване³⁹, Регламента относно опаковките и отпадъците от опаковки⁴⁰ и повечето достижения на правото на ЕС в областта на отпадъците. ЕС изтъква необходимостта от постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на пластмасите за еднократна употреба⁴¹. Освен това ЕС отбелязва новите достижения на правото в областта на отпадъците — в областта на превозите на отпадъци⁴² и батериите⁴³, с които се въвеждат по-строги изисквания за устойчивост и управление на отпадъците. ЕС насърчава по-нататъшното включване на аспектите на кръговата икономика, особено отчитането на несвързани с отпадъците аспекти на жизнения цикъл на продуктите.

ЕС отбелязва ангажимента на Албания да засили степента на сближаване на албанското законодателство с достиженията на правото на ЕС в областта на управлението на отпадъците и да подобри и укрепи вътрешната система за управление на отпадъците, включително чрез започването на работа на националната агенция по отпадъците, като с тази цел приеме през 2025 г. нов закон за управление на отпадъците, както и закон за разширена отговорност на производителя.

³⁸ Директива 2008/98/ЕС.

³⁹ Директива 2012/19/ЕС.

⁴⁰ Регламент (ЕС) 2025/40. Директива 94/62/ЕО се отменя, считано от 12 август 2026 г., със специфични изключения, както е посочено в член 70 от регламента.

⁴¹ Директива 2019/904/ЕС.

⁴² Регламент (ЕС) 2024/1157.

⁴³ Регламент (ЕС) 2023/1542.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на членове 11 и 22 от Рамкова директива 2008/98/ЕО относно отпадъците до 2036 г. или за период от 6 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, представена от Албания в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) текущото положение по отношение на предизвикателствата, свързани с управлението на отпадъците, включително въпроси, свързани с инфраструктурата и събирането;
- б) финансовите и техническите ограничения за събирането на биологични отпадъци в национален мащаб до 2030 г.;
- в) ключовите инвестиции, включително прогнозите за разходите, необходими за интегрирана система за управление на отпадъците;
- г) стратегии за повишаване на обществената осведоменост и участие;
- д) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на целите съгласно достиженията на правото на ЕС.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на членове 50 и 52 от Регламент (ЕС) 2025/40 относно опаковките и отпадъците от опаковки до 2040 г. или за период от 10 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на регламента, включващ:

- а) рециклирането на ключови материали и свързаните с това транспортни разходи;
- б) инвестициите, необходими за спазване на достиженията на правото на ЕС;
- в) развитието на разширената отговорност на производителя;
- г) променливите количества отпадъци от опаковки, дължащи се на туризма;
- д) предизвикателствата при прилагането на схема за връщането на суми за депозиран амбалаж и подпомагането на рециклиращите МСП;
- е) стратегии за повишаване на обществената осведоменост и участие;
- ж) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на членове 5 и 6 от Директива 1999/31/ЕО на Съвета относно депонирането на отпадъци до 2036 г. или за период от 6 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) предизвикателствата, свързани с отклоняването на отпадъци от депата за отпадъци и предварителното третиране на отпадъците;
- б) инвестициите, необходими за депонирането, рециклирането и оползотворяването на битовите отпадъци, за да се изпълнят изискванията на достиженията на правото на ЕС;
- в) капацитета за рециклиране и разходите за износ;
- г) статуса на планове за компостиране на зелени отпадъци и рециклиране на хранителни отпадъци;
- е) стратегии за повишаване на обществената осведоменост и участие;
- ж) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС отбелязва напредъка на Албания в изпълнението на достиженията на правото на ЕС в областта на **качеството на водата** и подчертава, че е важно да се заделят необходимите административни и финансови ресурси, за да се гарантира ефективно прилагане. ЕС отбелязва и привеждането на законодателството на Албания в съответствие с Рамковата директива за водите (РДВ). ЕС настойчиво приканва за финализиране на плановете за управление на речните басейни за всички райони на речните басейни и за осигуряване на финансиране за тяхното изпълнение. Освен това ЕС отбелязва добре структурираната институционална рамка на Албания по отношение на пречистването на градските отпадъчни води, както и значителните нужди от инвестиции и капацитет в тази област. ЕС изтъква значението на поддържането на високи стандарти за качество на водата за опазване на общественото здраве и околната среда. ЕС припомня значението на безопасната и чиста питейна вода. Освен това ЕС настойчиво приканва Албания да продължи да постига съответствие с разпоредбите на достиженията на правото на ЕС в областта на питейната вода⁴⁴. ЕС изтъква, че Албания трябва да има планове за бърза и ефикасна реакция при наводнения. ЕС насърчава Албания да предприеме действия по отношение на местата за къпане, получили незадоволителна оценка, като приложи подходящи мерки за управление и когато е необходимо, наложи забрани за плуване в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на водите за къпане⁴⁵. Освен това ЕС подчертава, че е важно да се разработи оперативна система за мониторинг на водите, за да се идентифицират замърсените води и да се определят уязвимите на нитрати зони.

ЕС изтъква, че Албания трябва да постигне съответствие с Рамковата директива за морска стратегия и да задели достатъчно ресурси за нейното прилагане. ЕС настойчиво приканва Албания да ускори напредъка по Директивата за подземните води с цел пълно привеждане в съответствие и да укрепи административния и техническия си капацитет. ЕС приканва Албания да подобри постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на стандартите за качество на околната среда⁴⁶ чрез създаване на система за наблюдение и повишаване на капацитета.

ЕС изтъква, че въпреки значителния напредък по Директивата за наводненията, Албания трябва да разполага с планове за бърза и ефективна реакция при наводнения, както и с непрекъсната координация с Рамковата директива за водите, укрепени органи за гражданска защита и текущи консултации за справяне с бъдещи предизвикателства.

⁴⁴ Директива (ЕС) 2020/2184.

⁴⁵ Решение за изпълнение 2011/321/ЕС на Комисията.

⁴⁶ Директива 2008/105/ЕО.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на членове 4, 8, 11, 13 и 16 от Рамковата Директива 2000/60/ЕО за водите. ЕС отбелязва, че Албания ще предостави продължителността на преходния период след приключването на специфичния план за изпълнение на директивата.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) текущото състояние на качеството на водата и плановете за мониторинг на качеството на водата;
- б) ключовите инфраструктурни съоръжения за пречистване на водите, правните и институционалните предизвикателства на достиженията на правото на ЕС;
- в) подробности относно безопасността на водите, мониторинга на качеството и новопоявяващите се замърсители;
- г) необходимите инвестиции, разходите и сроковете за краткосрочни, средносрочни и дългосрочни действия;
- д) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на целите съгласно достиженията на правото на ЕС.

ЕС взема под внимание, че Албания е поискала преходен период за освобождаване от пълното прилагане на член 3, параграф 1, член 4, параграф 1, член 5, параграф 2, член 6, параграф 1 и член 7 от Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води през 2027 г. — до 2050 г. или за 20 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще бъде необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, отразяващ изискванията на преработената Директива (ЕС) 2024/3019 за пречистването на градските отпадъчни води, включващ:

- а) текущото състояние на съществуващите съоръжения за пречистване на водите;
- б) инвестициите и мерките за изграждане на капацитет за изпълнение на изискванията на Директивата за пречистването на градските отпадъчни води;
- в) ключовите етапи за събирането и пречистването на отпадъчните води до 2040 г. и 2050 г.;
- г) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на член 5, член 14 и приложение I, части А и В към Директива (ЕС) 2020/2184 относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека до 2040 г. или за период от 10 години след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) текущото състояние на качеството на питейната вода и планове за мониторинг;
- б) приоритизирането на инвестициите, финансирането и планове за преходните периоди, насочени към предизвикателствата, свързани с управлението, финансирането и финансовата достъпност;
- в) финансовите усилия и стратегии за изграждане на капацитет;
- г) етапните цели за мониторинг на качеството на водата, изпълнението на изискванията и основан на риска подход до 2040 г.;
- д) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на членове 3, 4, 5 и 6 от Директива 91/676/ЕИО за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници. ЕС отбелязва, че Албания ще предостави продължителността на преходния период след приключването на специфичния план за изпълнение на директивата.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) идентифицирането на замърсени води или води, изложени на риск от замърсяване, и определянето на уязвими на нитрати зони;

- б) разработването на кодекси за доброволни селскостопански практики и приемането на задължителни планове за действие за земеделските стопани;
- в) мониторинг на качеството на водите с цел контрол на замърсяването с нитрати и ограничаване на торенето с азот от оборски тор;
- г) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на членове 3 и 6 от Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им. ЕС отбелязва, че Албания ще предостави продължителността на преходния период след приключването на специфичния план за изпълнение на директивата.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) критериите за оценка на състоянието на подземните води (график за прилагане на общоевропейските стандарти за качество на подземните води и за установяване и прилагане на национални прагови стойности);
- б) установяването на значителни и устойчиви възходящи тенденции в концентрациите на замърсители в подземните водни обекти, изложени на риск, и определянето на отправни точки за обръщане на тенденциите.
- в) мерките за предотвратяване или ограничаване на изпускането на замърсители в подземните води;
- г) подпомагането на процеса на характеризиране, очертаване и оценка на състоянието на равнище подземни водни обекти;
- д) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за пълното изпълнение на планове, посочени в член 7 от Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения. ЕС отбелязва, че Албания ще предостави продължителността на преходния период след приключването на специфичния план за изпълнение на директивата.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) завършването на недовършени карти на районите под заплахата и с риск от наводнения;
- б) финализирането на плановете за районите с риск от наводнения и одобряването на плановете за речните басейни;
- в) изпълнението и мониторинга на всички планове, тъй като само един от тях е в процес на изпълнение;
- г) график за изпълнението, включително изготвянето на подзаконови актове за управление на риска от наводнения и постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС припомня значението на **опазването на природата** за опазването на биологичното разнообразие в Европа. ЕС настойчиво приканва за постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на дивите птици⁴⁷ и местообитанията⁴⁸ и настоява за ефективен мониторинг, събиране на данни и ясни отговорности на органите, включително на общинско равнище. Албания трябва да завърши привеждането в съответствие с всички задължения по тези директиви и да ускори тяхното изпълнение. ЕС изразява силно безпокойство, че измененият Закон за защитените територии разрешава инфраструктурни проекти, които биха могли да застрашат биологичното разнообразие и защитените зони по „Натура 2000“, и настойчиво приканва Албания да предприеме незабавни действия за привеждане на съответното национално законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на опазването на природата. Освен това ЕС настойчиво приканва за постигане на съответствие със стандартите на ЕС за опазване на природата. ЕС насърчава Албания да оценява в достатъчна степен съответствието на инфраструктурните проекти със стандартите на ЕС в областта на биологичното разнообразие и опазването на природата, преди да дава разрешение за започването им. ЕС приканва Албания да укрепи процесите си за лицензиране, инспектиране и затваряне на неотговарящи на изискванията зоологически градини и да подобри привеждането в съответствие с Регламента за CITES⁴⁹ чрез засилване на мониторинга и правоприлагането. ЕС насърчава Албания да продължи да постига съответствие с регламентите за ДПП⁵⁰, дървения материал⁵¹ и FLEGT⁵², Регламента относно продукти, несвързани с обезлесяване⁵³, и Регламента относно възстановяването на природата⁵⁴, както и с целите на глобалната рамка за биологичното разнообразие.

⁴⁷ Директива 2009/147/ЕО.

⁴⁸ Директива 92/43/ЕИО.

⁴⁹ Регламент (ЕО) № 338/97.

⁵⁰ Регламент (ЕС) № 511/2014.

⁵¹ Регламент (ЕС) № 995/2010.

⁵² Регламент (ЕО) № 2173/2005.

⁵³ Регламент (ЕС) 2023/1115.

⁵⁴ Регламент (ЕС) 2024/1991.

ЕС подчертава, че е важно да се ограничи въздействието на **химикалите** върху околната среда. ЕС приканва Албания да постигне съответствие с Регламента за биоцидите⁵⁵ и да задели повече ресурси за инспекции и правоприлагане. ЕС изтъква значението на привеждането в съответствие и прилагането на REACH⁵⁶, включително чрез укрепване на ресурсите за инспекции, както и Регламента за предварително информирано съгласие⁵⁷, Директивата за азбеста⁵⁸ и Регламента относно живака⁵⁹. Освен това ЕС приканва Албания да приключи постигането на съответствие в областта на класифицирането, етиктирането и опаковането⁶⁰. ЕС настойчиво приканва Албания да постигне съответствие с Директивата относно опитите с животни, като обърне специално внимание на нейните определения. Освен това ЕС изтъква необходимостта от увеличаване на усилията за постигане на съответствие със Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители (УОЗ), особено относно инспекциите и правоприлагането.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на членове 26, 29, 33, 34, 43, член 89, параграфи 2 — 3, член 94, параграф 1 и член 95 от Регламент (ЕС) № 528/2012 относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди до 12 месеца след датата на присъединяване към ЕС.

ЕС отбелязва информацията, предоставена в подкрепа на това искане. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането, и приканва Албания да предостави подробен специфичен план за изпълнение на регламента, включващ:

- а) спазването на изискванията за регистрацията на биоцидите;
- б) обмена на данни;
- в) взаимното признаване и разрешенията;
- г) график за прилагането, включително постепенното въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

⁵⁵ Регламент (ЕС) № 528/2012.

⁵⁶ Регламент (ЕО) № 1907/2006.

⁵⁷ Регламент (ЕС) № 649/2012.

⁵⁸ Директива 2009/148/ЕО.

⁵⁹ Регламент (ЕО) № 1102/2008.

⁶⁰ Регламент (ЕО) № 1272/2008.

ЕС отбелязва ниската степен на постигнатото от Албания съответствие със законодателството на ЕС в областта на **промишленото замърсяване и управлението на риска**. ЕС настойчиво приканва Албания да увеличи усилията си за привеждане в съответствие, въвеждане и прилагане на Директивата за емисиите от промишлеността и Регламента за Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители, за да постигне напълно интегриран подход и да следи отблизо преразглеждането на двата акта. ЕС приканва Албания да предприеме необходимите стъпки за последователно прилагане на достиженията на правото, известни като „Севезо“. Освен това ЕС настойчиво приканва за бързо постигане на съответствие по отношение на азбеста, особено по отношение на разрушаването на сгради и управлението на отпадъците. ЕС приканва също така Албания да гарантира, че след присъединяването за екомаркировка ще използва екомаркировката на ЕС. Освен това ЕС приканва страната да активизира усилията си по отношение на схемата за управление на околната среда и одитиране (EMAS), като подкрепя дружествата при приемането на схемата и провеждането на комуникационни кампании.

ЕС взема под внимание искането на Албания за преходен период за освобождаване от пълното прилагане на някои членове, включени в глави II, III и V от Директива 2010/75/ЕО относно емисиите от промишлеността, за период от [10] години след датата на присъединяване към ЕС. ЕС отбелязва информацията, представена в подкрепа на това искане в областта на промишленото замърсяване. Въпреки това ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането. Това искане трябва да бъдат разгледано и за Директива (ЕС) 2024/1785, която изменя посочената по-горе директива и ще се прилага от 2026 г. ЕС приканва Албания да представи подробен специфичен план за изпълнение на директивата, включващ:

- а) текущото състояние на равнищата на емисиите от промишлеността;
- б) създаването на системи за мониторинг, докладване и издаване на разрешения за промишлени инсталации;
- в) план за привеждане на промишлените предприятия в пълно съответствие с изискванията на Директивата за емисиите от промишлеността, включително прогнозните разходи;
- г) стратегия за приемане на решения за НДНТ;
- д) инвестициите, необходими за постигане на целите съгласно достиженията на правото на ЕС;
- е) постепенното въвеждане и график за прилагането на достиженията на правото на ЕС.

ЕС отбелязва, че Албания е постигнала частично съответствие с Директивата за **шума**. ЕС настойчиво приканва Албания да определи кои пътища, железопътни линии, летища и агломерации попадат в обхвата на директивата и съответно да изготви стратегически карти на шума и планове за действие относно шума. ЕС приветства участието на Албания в Механизма за **гражданска защита** на Съюза. ЕС насърчава Албания да продължи да подобрява своята система за гражданска защита. ЕС приканва Албания да свърже националната си система за спешна комуникация с Общата система за комуникация и информация при извънредни ситуации (CECIS).

По отношение на изменението на климата ЕС подчертава необходимостта Албания да ускори привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на климата, което понастоящем е на ограничено равнище. ЕС приветства известния напредък, постигнат с приемането от Албания на Закон за **климата** и НПЕК. ЕС изтъква, че е необходимо Албания да положи усилия за по-нататъшно прилагане на национална система за оценка на емисиите и поглъщанията на парникови газове и за гарантиране на спазването на изискванията за докладване съгласно Регламента относно управлението. ЕС приканва Албания да приеме дългосрочна стратегия с цел постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г.

ЕС насърчава Албания да продължи да постига съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на качеството на горивата, по-специално по отношение на биогоривните смеси и газьола, използвани в извънпътната подвижна техника. ЕС приканва Албания да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС относно веществата, които нарушават озоновия слой, и флуорсъдържащите газове.

ЕС изтъква, че е важно Албания да постигне напредък по схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС), по-специално при създаването и прилагането на законодателството на ЕС в областта на мониторинга, докладването, проверката и акредитацията⁶¹, включително законодателството относно мониторинга, докладването и проверката на морския транспорт⁶². ЕС подчертава, че Албания трябва също така да постигне съответствие с вторичното законодателство за СТЕ на ЕС, включително законодателството относно Регистъра на ЕС, безплатното разпределяне на квоти, тръжната продажба на квоти и сектора на корабоплаването.

⁶¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 с измененията.

⁶² Регламент (ЕС) 2015/757.

Освен това ЕС подчертава, че Албания трябва да постигне съответствие с МКВЕГ и да развие необходимия капацитет в своята митническа администрация, и приканва страната да започне подготовка.

ЕС изтъква, че са необходими допълнителни усилия по отношение на земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (ЗПСГ). ЕС изтъква липсата на съответствие със стандартите за CO₂ за леките автомобили, микробусите и тежкотоварните превозни средства и приканва Албания да въведе подходящи системи за мониторинг и докладване⁶³.

ЕС приканва Албания да започне да обмисля потенциална система за издаване на разрешения за улавяне и съхранение на въглероден диоксид (CCS) и задълженията на нефтените и газовите дружества да финансират капацитета за съхранение до 2030 г.

ЕС приканва Албания да продължи **борбата с корупцията в областта на околната среда** чрез конкретни мерки за почтеност, отчетност и прозрачност, включително при обществените поръчки, лицензирането и издаването на разрешителни и инспекциите.

* * *

Предвид сегашното състояние на подготовката на Албания и при условие че Албания изпълни междинните критерии по клъстер 1, ЕС отбелязва, че с разбирането, че Албания трябва да продължи да осъществява напредък в постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС по следните глави, както и в тяхното прилагане, и без да се засягат допълнителните условия, установени в допълнителните критерии, определени за клъстер 4, те могат да бъдат временно затворени едва след като ЕС изрази съгласие, че са изпълнени следните критерии:

⁶³ Съгласно Регламент (ЕС) 2019/631 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/392 за леките автомобили и леките търговски превозни средства и Регламент (ЕС) 2019/1242 за тежкотоварните превозни средства.

Глава 14 „Транспортна политика“

- Албания да е на напреднал етап на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на пътното таксуване и таксите за изминато разстояние.
- Албания да е постигнала съответствие с изискванията на достиженията на правото на ЕС в областта на превоза на опасни товари, социалните достижения на правото в автомобилния транспорт, правилата за достъп до професията автомобилен превозвач и размерите и теглото на някои видове тежкотоварни превозни средства, както и с Директивата относно прегледите за проверка на техническата изправност⁶⁴ и Директивата относно документите за регистрация на превозните средства⁶⁵.
- Албания да е постигнала съответствие с интелигентната транспортна система в автомобилния и железопътния транспорт и да е започнала нейното прилагане.
- Албания да е осигурила пълноценното функциониране на компетентен, независим и ефективен железопътен регулаторен орган, национален орган по безопасността и национален разследващ орган. Албания да е гарантирала съответствието с достиженията на правото на ЕС в областта на безопасността и оперативната съвместимост на железопътния транспорт.
- Албания да е постигнала съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на управлението на въздушното движение, въздушните операции, докладването на събития и разследванията на авиационни произшествия и инциденти.
- Албания да е на напреднал етап на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на морската безопасност и сигурност и да е предприела необходимите мерки, за да не фигурира повече в „сивия списък“.
- Албания да е постигнала съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на правата на пътниците във всички видове транспорт и да е гарантирала ролята на националните правоприлагащи органи при присъединяването.

⁶⁴ Директива 2014/45/ЕС.

⁶⁵ Директива 1999/37/ЕО.

Глава 15 „Енергетика“

- Албания да е постигнала съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на вътрешния енергиен пазар, по-специално с пакета за интеграция в областта на електроенергията.
- Албания да е привела законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници, включително законодателството за изпълнение, и да е показала напредък в тяхното прилагане.
- Албания да е привела законодателството си в съответствие със задължението за запаси от нефт за извънредни ситуации и с Регламента за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор⁶⁶, включително чрез определяне на компетентен орган за управление на енергийните запаси, и да е започнала да трупва действителен запас.

Глава 21 „Трансевропейски мрежи“

- Албания да е привела правната си рамка в съответствие с Регламента за TEN-E⁶⁷.
- Албания да е съгласувала с Европейската комисия, след надлежни консултации, бъдещите приоритетни проекти за мрежата TEN-T. Албания да е на напреднал етап на постигане на съответствие с Регламента за TEN-T⁶⁸ и да е постигнала достатъчен напредък към завършване на проектите по европейския транспортен коридор Западни Балкани — Източно Средиземноморие.
- Албания да осигурява подходящ институционален и административен капацитет с високи стандарти на почтеност, необходим за поемане на отговорностите, произтичащи от достиженията на правото на ЕС по тази глава.

⁶⁶ Директива 2009/119/ЕО и Регламент (ЕС) 2019/941.

⁶⁷ Регламент (ЕС) 2022/869.

⁶⁸ Регламент (ЕС) 2024/1679.

- Албания да е привела законодателството си в съответствие с хоризонталните достижения на правото на ЕС в областта на околната среда⁶⁹ и да е показала осезаем напредък към постигането на солидни резултати в изпълнението и прилагането в тази област, включително по отношение на оценката на въздействието (директивите за оценка на въздействието върху околната среда и за стратегическа екологична оценка) и особено по отношение на инвестициите в инфраструктура, като същевременно да е гарантирала спазването на изискванията за участие на обществеността, трансгранични консултации и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда. Албания да е демонстрирала, че ще бъде готова ефективно да въведе и да прилага хоризонталното законодателство към датата на присъединяване. Албания да гарантира, че националната ѝ инфраструктура за пространствени данни е в съответствие с Директивата INSPIRE.
- Албания да е постигнала съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на престъпленията против околната среда и да е отбелязала осезаем напредък към постигането на солидни резултати в областта на престъпленията против околната среда, като например престъпленията срещу дивата флора и фауна и влошаването на състоянието на местообитанията, незаконния превоз или изхвърляне на отпадъци, престъпленията, свързани със замърсяване, и незаконната търговия с опасни вещества.
- Албания да продължава да постига съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на качеството на въздуха⁷⁰ и някои атмосферни замърсители⁷¹. Да докладва за емисиите ежегодно, в съответствие с Директивата за НТЕ⁷², да е приела национална програма за контрол на замърсяването на въздуха и да е представила анализ на икономически ефективните стратегии за контрол на емисиите до 2030 г. Албания да продължава да предприема мерки за подобряване на качеството на въздуха, особено в области, в които се надвишават пределно допустимите стойности на ЕС, чрез разработване или актуализиране на планове за качеството на въздуха, както е предвидено в Директивата за качеството на атмосферния въздух⁷³.

⁶⁹ Директива 2011/92/ЕС на Съвета, изменена с Директива 2014/52/ЕС, Директива 2001/42/ЕО, Директива 2003/4/ЕО, Директива 2003/35/ЕО, Директива 2004/35/ЕО, Директива (ЕС) 2024/1203, Директива 2007/2/ЕО.

⁷⁰ Директива (ЕС) 2024/2881.

⁷¹ Директива 2016/2284/ЕС.

⁷² Директива 2016/2284/ЕС.

⁷³ Директива (ЕС) 2024/2881.

- Албания да продължава да постига съответствие със съответните достижения на правото на ЕС в областта на отпадъците, като спазва йерархията на отпадъците и отделя подходящо финансиране за инвестиции в инфраструктура. Албания да създаде програми за предотвратяване на образуването на отпадъци, да изготви национални и регионални планове за управление на отпадъците, които да включват информация за всички потоци от отпадъци и решенията за тяхното управление, включително вида и капацитета на инфраструктурата за управление на отпадъците, схемите за разделно събиране и икономическите инструменти. Албания да продължава да постига съответствие с достиженията на правото на ЕС в сектора на водите и да разработва планове за управление на речните басейни за всеки район на речен басейн, който е изцяло на нейна територия, включително за частите от международни райони на речни басейни, попадащи на нейна територия, и да гарантира наличието на правното основание и на механизмите за международно координиране на тези планове. Албания да е на напреднал етап на постигане на съответствие със законодателството за питейната вода и да продължи да постига съответствие с Рамковата директива за морска стратегия.
- Албания да продължи да постига съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на опазването на природата⁷⁴, включително като отмени несъвместимите разпоредби, приети чрез изменения на Закона за защитените територии (Закон № 21/2024), и прекрати законодателството от 2015 г. относно стратегическите инвестиции. Албания да е представила на Комисията списъка на предложените защитени зони по „Натура 2000“, който обхваща в достатъчна степен типовете местообитания и видовете в съответствие с изискванията на директивите за птиците и местообитанията. Албания да е осигурила капацитет за управление на мрежата „Натура 2000“, включително чрез предоставяне на подходящ статут на защита на определените зони и ефективно прилагане на необходимите мерки за опазване, водещи до тяхното опазване и подобряване. Албания да демонстрира, че ще бъде напълно готова да осигури въвеждането и прилагането на изискванията на достиженията на правото на ЕС в областта на опазването на природата към датата на присъединяване.

⁷⁴ Регламент (ЕС) 2024/1991, Регламент (ЕС) № 1143/2014, Директива 1999/22/ЕО на Съвета, Директива 2010/63/ЕС, Директива 2009/147/ЕО, Директива 92/43/ЕИО на Съвета, Регламент (ЕС) № 511/2014, Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета, Регламент (ЕО) № 1007/2009, Регламент (ЕИО) № 3254/91 на Съвета, Регламент (ЕС) № 995/2010, Регламент (ЕС) 2023/1115, Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета.

- Албания да е на напреднал етап на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на химикалите⁷⁵, шума⁷⁶ и гражданската защита и да демонстрира, че ще бъде напълно готова да гарантира въвеждането и прилагането на изискванията на ЕС към датата на присъединяване.
- Албания да е на напреднал етап на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на климата⁷⁷ и да е доказала, че ще бъде готова да ги въведе и прилага към момента на присъединяването си. Албания да създаде стабилна рамка за мониторинг и докладване в съответствие с изискванията за докладване по Регламента относно управлението. Албания да изготви дългосрочна стратегия, съобразена с целта на ЕС за неутралност по отношение на климата до 2050 г.
- Албания да е на напреднал етап на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на търговията с емисии, по-специално чрез приемането на законодателство относно функционирането на Европейската система за търговия с емисии (СТЕ на ЕС)⁷⁸ и последващите ѝ изменения. По-специално Албания да е гарантирала, че съответното законодателство относно мониторинга и докладването, акредитацията и проверката и относно мониторинга, докладването и проверката от морския сектор в рамките на СТЕ на ЕС в целия му обхват е въведено и се прилага. Албания да е постигнала още по-голямо съответствие с Регистъра на ЕС, безплатното разпределяне на квоти и продажбата чрез търг. Албания да гарантира достатъчен напредък, за да може да прилага МКВЕГ след присъединяването си.
- Албания да е демонстрирала подходящ капацитет на административните органи на всички равнища с високи стандарти за почтеност, в т.ч. службите за инспекции, да подобри допълнително координацията на дейностите и да демонстрира, че всички необходими административни структури са налице достатъчно време преди присъединяването, за да се даде възможност за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на ЕС във всички сектори по тази глава.

⁷⁵ Регламент (ЕО) № 1272/2008, Регламент (ЕС) 2024/2865, Регламент (ЕО) № 1907/2006, Регламент (ЕС) № 649/2012, Регламент (ЕС) 2019/1021, Директива 96/59/ЕО на Съвета.

⁷⁶ Директива 2002/49/ЕО.

⁷⁷ По-специално Директивата за СТЕ на ЕС, Регламента за МДП в морския транспорт, законодателството на ЕС в областта на климата, Регламента относно управлението и достиженията на правото на ЕС относно веществата, които нарушават озоновия слой, флуорсъдържащите газове, стандартите за емисиите на CO₂ от превозни средства, етикетането на леките автомобили, качеството на горивата, ЗПЗГС, улавянето и съхранението на въглерод, сертифицирането на поглъщанията на въглерод и Социалния фонд за климата.

⁷⁸ В съответствие с изменената Директива 2003/87/ЕО относно СТЕ на ЕС.

Наблюдението на напредъка по отношение на постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното прилагане ще продължи през целия период на преговорите. ЕС подчертава, че с особено внимание ще следи развитието по всички конкретни въпроси, посочени по-горе, за да гарантира, че Албания притежава необходимия административен капацитет и е в състояние да приключи привеждането в съответствие на законодателството във всички области по този клъстер, както и да гарантира по-нататъшния напредък в изпълнението и осигуряването на спазването. Необходимо е да се отдели особено внимание на връзките между главите на настоящия клъстер и други преговорни глави. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Албания с достиженията на правото на ЕС, както и на капацитета на страната да ги прилага, може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен цялата информация, която ЕС може да изиска с оглед на преговорите по този клъстер и която трябва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС приканва Албания редовно да представя на Съвета за стабилизиране и асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС.

Като се имат предвид всички посочени по-горе съображения, в подходящ момент ще е необходимо Конференцията да се върне отново на този клъстер.

Освен това ЕС припомня, че е възможно между 16 юни 2025 г. и приключването на преговорите към достиженията на правото на ЕС да се добавят нови елементи.